

ZESPÓŁ SZKÓŁ SPORTOWYCH W CZŁUCHOWIE

PROGRAM PROFILAKTYKI

*Zaproponowany program jest wynikiem analizy potrzeb szkoły i służy wspieraniu działań wychowawczo-
edukacyjnych w procesie prawidłowego rozwoju społecznego uczniów.*

*Jego priorytetem jest stworzenie uniom warunków do wszechstronnego rozwoju osobowości poprzez
zdobywanie nowych doświadczeń ułatwiających podejmowanie właściwych decyzji. Program zawiera szereg
propozycji działań, które są ściśle skoordynowane z działaniami całej szkoły. Jest także wynikiem wieloletnich
doświadczeń zebranych w pracy profilaktyczno-edukacyjnej.*

*Analiza bieżących spraw i problemów wyraźnie wskazuje na potrzebę kształtowania w uczniach prawidłowych
postaw społecznych poprzez zdobywanie umiejętności rozwiązywania konfliktów, uwrażliwienie na normy
społeczne i moralne oraz wpojenie zasad współżycia w społeczeństwie
i w rodzinie.*

*Założeniem programu jest rozbudzanie wśród dzieci i młodzieży od najmłodszych lat zainteresowania różnymi
formami aktywności: sportowej, artystycznej i naukowej jako alternatywy dla alkoholizmu, narkomanii i
przemocy wśród uczniów oraz innych zjawisk patologicznych.*

PODSTAWY PRAWNE

1. Ustawa o systemie oświaty z dnia 7.09.1991r. z późniejszymi zmianami
2. Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29.07.2005r. (Nr 179, poz. 1485) z późniejszymi zmianami
3. Rozporządzenie MENIS z 31.01.2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem
4. Program Wychowawczy Zespołu Szkół Sportowych w Człuchowie
5. Statut Zespołu Szkół Sportowych w Człuchowie

Cele Programu Profilaktycznego

Cele Programu Profilaktycznego Zespołu Szkół Sportowych w Człuchowie są zbieżne z ogólnowychowawczymi celami szkoły. Chodzi o to, by uczniowie umieli odnaleźć swoje miejsce w rodzinie i społeczeństwie, by potrafili współżyć z innymi ludźmi, by wszechstronnie się rozwijali, stali się ludźmi kulturalnymi, odpowiedzialnymi, tolerancyjnymi, szanującymi tradycje i wartości ogólnoludzkie. Celem szczegółowym Programu Profilaktyki jest rozwijanie w uczniach umiejętności radzenia sobie z różnymi trudnymi sytuacjami i problemami, mogącymi sprzyjać agresji, sięganiu po alkohol, narkotyki i inne szkodliwe substancje szkodliwe dla zdrowia.

Cele oddziaływań wychowawczych i profilaktycznych:

1. Wspomaganie zdrowego rozwoju psychicznego dzieci i młodzieży;
2. Aktywizacja środowiska szkolnego w zakresie oddziaływań profilaktycznych;
3. Zapewnienie uczniom bezpieczeństwa w szkole i poza nią;
4. Przeciwdziałanie przemocy i agresji;
5. Wykształcenie umiejętności i zachowań umożliwiających zdrowy styl życia;
6. Profilaktyka uzależnień;
7. Wspieranie rodziców w procesie wychowania;

8. Zapewnienie młodzieży pomocy wychowawczej i terapeutycznej.

Cele działań profilaktycznych są realizowane przez:

1. Programy informacyjno – edukacyjne;
2. Programy profilaktyczne;
3. Zajęcia alternatywne;
4. Interwencje prowadzone w szkole i w poradniach profilaktycznych (wobec osób z grup ryzyka);
5. Współpracę między różnymi instytucjami (szkołami, poradniami, policją, samorządem itd.).

Obszary oddziaływań profilaktycznych

OBSZAR I – agresja

- wspieranie i pomoc w rozwiązywaniu problemów emocjonalnych i osobowościowych u młodzieży
- eliminowanie niewłaściwych zachowań uczniów i przejawów agresji wobec innych
- zdobywanie umiejętności zachowania się w sytuacjach okazywania agresji przez innych
- poznanie różnych sposobów radzenia sobie z konfliktami
- propagowanie zasad gry fair play

OBSZAR II – doskonalenie umiejętności porozumiewania się z otoczeniem

- kształtowanie poczucia własnej wartości i budowanie adekwatnej samooceny uczniów
- wzmacnianie pozytywnych relacji w grupie, w środowisku szkolnym i z osobami dorosłymi
- uświadomienie znaczenia prawidłowej komunikacji społecznej
- wykształcenie motywacji do doskonalenia różnych umiejętności komunikowania się
- poznanie sposobów radzenia sobie z barierami komunikacyjnymi
- poszerzenie wiadomości na temat zasad i trudności w porozumiewaniu się
- wyczulenie na zagrożenie manipulacją

OBSZAR III – zadania prozdrowotne

- dbałość o formę psychiczną i fizyczną
- przygotowanie do dorastania i dojrzewania do dorosłego życia
- edukacja prozdrowotna

OBSZAR IV- kształtowanie właściwych postaw, asertywności, kultury bycia i wypowiedzi

- stwarzanie możliwości zagospodarowanie czasu wolnego młodzieży
- nauka kultury bycia i pozytywnego stosunku do drugiego człowieka
- wzmacnianie zainteresowania nauką szkolną i systematycznego uczestnictwa w lekcjach
- wykształcenie zdolności nazywania i publicznego wypowiedzania uznawanych przez uczniów wartości
- kształcenie umiejętności wymieniania się z innymi zarówno pozytywnym jak i natywnymi odczuciami

OBSZAR V – profilaktyka uzależnień

- kreowanie świadomego stosunku do środków odurzających i korzystania z komputera
- poznanie groźnych dla zdrowia następstw stosowania dopingu, narkotyków, picia alkoholi i palenia papierosów
- rozwijanie umiejętności podejmowania decyzji związanych z sytuacjami, w których młody człowiek może sięgnąć po alkohol, czy tytoń
- kształtowanie postaw odpowiedzialności za swoje czyny i podejmowane decyzje

Działania skierowane do uczniów

Szkoła wspierając wszechstronny rozwój ucznia, będzie zachowywać właściwe proporcje między wiedzą a umiejętnościami i wychowaniem. Konieczne jest odpowiednie profilowanie celów w zakresie wiedzy, wartości oraz specyfiki podejmowanych oddziaływań.

W zakresie wiedzy dążyć się będzie do tego, aby wyposażyc młodego człowieka w:

- informacje dotyczące radzenia sobie w sytuacjach trudnych, problemowych;

- informacje na temat radzenia sobie z własnymi emocjami;
- informacje dotyczące sposobów skutecznego radzenia sobie z przeżywanymi lękami, wynikającymi zarówno z interakcji rówieśniczych, jak i z problemów osobistych;
- wiedzę o specyfice i chemicznej naturze poszczególnych środków odurzających i ich interakcjach;
- informacje na temat wpływu środków odurzających na fizjologię układów: krążenia, oddechowego, nerwowego i rozrodczego;
- wiedzę o tym w jaki sposób środki odurzające wpływają na sprawność koordynacji psychoruchowej, co jest szczególnie ważne przy prowadzeniu pojazdów mechanicznych oraz uprawianiu sportu;
- wiedzę o kosztach społecznych uzależnień;
- informacje o przepisach prawnych i zarządzeniach lokalnych dotyczących środków odurzających i ich używania;
- wiedzę o istocie działania i wpływu środków społecznego przekazu na zachowanie człowieka (zwłaszcza dzieci i młodzieży);

W zakresie wartości młodzież winna zrozumieć, że stopniowo zwiększa się jej stopień swobody, ale równocześnie zwiększa się poziom odpowiedzialności za własne działania i za innych.

Młodzież powinna:

- znać i przestrzegać zasad i norm postępowania obowiązujących w szkole i społeczeństwie
- być świadoma swojej odpowiedzialności za tworzenie i zachowywanie środowiska wolnego od środków odurzających i to nie tylko w domu rodzinnym, ale również w szkole, na podwórku, w dzielnicy itd.,
- akceptować pogląd, że społeczeństwo samo troszczy się o siebie i liczy przede wszystkim na siebie, a więc między innymi nie toleruje używania środków odurzających,
- mieć przekonanie, że uczestniczenie w działaniach organizowanych przez szkołę i sponsorowanych przez nią (np. zawody sportowe, imprezy rekreacyjno - rozrywkowe) sprzyja zachowaniu wolności od środków odurzających,
- rozwijać poczucie własnej wartości i akceptować pozytywne aspekty własnego dojrzewania i rozwoju,
- być świadomym własnego uspołecznienia i podejmować działania na rzecz rozwijania i wzbogacania lokalnej społeczności.

W zakresie działań konieczne jest:

- włączanie dzieci i młodzieży w organizację działań o charakterze profilaktycznym w szkole,
- włączenie młodzieży w organizowanie i odpowiedzialne kontrolowanie życia domowego i szkolnego (z uwzględnieniem problematyki wolności od środków odurzających),
- umożliwienie nastolatkom kontaktu z placówkami przeznaczonymi do pomagania ludziom w pokonywaniu trudności, czemu winno towarzyszyć przekonanie młodzieży, że nie jest ona odpowiedzialna za problemy, jakie przeżywają inni ludzie, ale jest zobowiązana do pomagania w ich rozwiązywaniu.

Działania skierowane do rodziców

Zadania	Formy realizacji
1. Informowanie rodziców o pracach szkoły.	• Zapoznanie ze Statutem Szkoły (w tym z WSO), Programem Wychowawczym, Programem Profilaktyki, procedurami i regulaminami organizacyjnymi. • Organizowanie Dni Otwartych Szkoły. • Informowanie o formach pomocy socjalnej organizowanych w szkole i poza nią.
2. Informowanie rodziców o funkcjonowaniu dziecka w szkole.	• Informowanie o wynikach w nauce i zachowaniu na zebraniach z rodzicami. • Indywidualne spotkania z wychowawcą i pedagogiem. • Karta informacji o wynikach w nauce.

3. Współpraca z rodzicami.	• Pomoc rodziców przy organizacji imprez szkolnych. • Systematyczna współpraca z Radą Rodziców.

Działania skierowane do nauczycieli

Zadania	Forma realizacji
1. Propagowanie kursów i szkoleń	• Informowanie o kursach i szkoleniach w pokoju nauczycielskim. • Promowanie nauczycieli doskonalących się w profilaktyce i wychowaniu.
2. Organizacja szkoleń i warsztatów	• Spotkania z e specjalistami z zakresu opieki i wychowania.
3. Propagowanie literatury dotyczącej profilaktyki uzależnień	• Pozyskiwanie i udostępnianie materiałów dotyczących profilaktyki uzależnień.

Obowiązki dyrektora

1. Zakłada, że w jego szkole funkcja profilaktyki musi być spójna z funkcją wychowania.
2. Posiada podstawową wiedzę w zakresie profilaktyki problemowej.
3. Umacnia pozytywne relacje interpersonalne w szkole.
4. Premiuje doskonalących się nauczycieli.
5. Zachęca młodzież do udziału w działaniach profilaktycznych.
6. Włącza rodziców do współpracy w tworzeniu i realizacji szkolnych programów: wychowawczego i profilaktycznego.
7. Wspiera finansowo i organizacyjne działania profilaktyczne w swoim środowisku.

Obowiązki pedagoga szkolnego

1. Diagnozowanie problemów wychowawczych szkoły.
2. Koordynowanie i monitorowanie przebiegu realizacji planu profilaktyczno – wychowawczego szkoły.
3. Wspieranie wychowawcy i pozostałych pracowników w realizacji zadań profilaktyczno – wychowawczych wynikających z planu wychowawczego szkoły.
4. Udział w wewnątrzszkolnym doskonaleniu (rady pedagogiczne).
5. Praca indywidualna i grupowa z uczniami i rodzicami.
6. Propaguje treści i programy profilaktyczne.
7. Rozpoznaje potrzeby ekonomiczne uczniów i pracuje w Komisji ds. Pomocy Materialnej.
8. Systematycznie doskonali się w zakresie wychowania i profilaktyki.

Obowiązki nauczyciela (wychowawczy)

1. Promuje zdrowy styl życia i wartościowe formy spędzania wolnego czasu.
2. Utrzymuje osobowe relacje z uczniami (poprzez konsultacje, indywidualne rozmowy).
3. Konstruktywnie współpracuje z gronem pedagogicznym oraz pozostałymi pracownikami szkoły.
4. Doskonali się osobowościowo.
5. Dostrzega indywidualność dziecka, indywidualizuje oddziaływania.
6. Ma pozytywne relacje z rodzicami, potrafi pozyskać rodziców do współpracy.
7. Doskonali się zawodowo.

Obowiązki rodziców

1. Mają dobry kontakt ze szkołą i szeroko rozumianym środowiskiem dziecka.
2. Aktywnie współpracują ze szkołą, dzieląc odpowiedzialność za podejmowane wspólnie oddziaływania profilaktyczno – wychowawcze i opiekuńcze.

3. Zdobywają wiedzę na temat potrzeb dzieci, zagrożeń wieku dojrzewania i sposobów przeciwdziałania im.
4. Stanowią wzór osobowy – model dla dziecka.
5. Dbają o dobry kontakt z dzieckiem.

Ewaluacja Programu Wychowawczego

Cel ogólny ewaluacji:

- Podniesienie efektywności pracy szkoły.

Cel szczegółowy:

- Sprawdzenie funkcjonowania Programu Profilaktyki w praktyce szkolnej oraz jego modyfikacja i wyeliminowanie dostrzeżonych braków.

Obiekt ewaluacji	Pytania kluczowe	Kryteria ewaluacji	Metody	Próba	Monitorowanie	Raport
Funkcjonowanie programu profilaktyki	<u>Czy program profilaktyki</u> uwzględnia przepisy prawa oświatowego? <u>Jaka jest znajomość programu profilaktyki</u> wśród uczniów, nauczycieli i rodziców? <u>Czy główne założenia programu</u> są akceptowane przez wszystkich zainteresowanych: uczniów, nauczycieli i rodziców? <u>W jaki sposób są realizowane</u> założone w programie cele? <u>W jaki sposób</u> program wpływa na rozwój ucznia w sferze psychofizycznej i aksjologicznej?	<u>Zgodność z</u> obowiązującymi przepisami. <u>Znajomość programu</u> profilaktyki <u>Akceptacja</u> założeń. <u>Realizacja</u> założeń w programie celów. <u>Adekwatność</u> założeń programu do potrzeb i oczekiwań.	Wywiad Obserwacja zajęć Analiza dokumentów Studium przypadku	Wszyscy uczniowie, uczestnicy programu.	Dane gromadzi Komisja ds. Profilaktyki pod przewodnictwem pedagoga szkolnego.	Pisemny do wiadomości Rady Pedagogicznej, Rady Rodziców oraz Samorządu Uczniowskiego

Program Profilaktyczny
Rada Pedagogiczna zatwierdziła i przyjęła
do realizacji uchwałą nr .....
na posiedzeniu w dniu .....

Człuchów, dnia .....

WICEPRZEWODNICZĄCY
Rady Powiatu Człuchowskiego

Janusz Bystron